

**«БІЛІМ ЖӘНЕ ЖАҢА
ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАР
ОРТАЛЫҒЫ» ЖШС**

**ТОО «ЦЕНТР ОБРАЗОВАНИЯ И
НОВЫХ ИННОВАЦИОННЫХ
ТЕХНОЛОГИЙ»**

Бағдарлама жобасын қоғамдық талқылауға арналған сілтеме:

[https: // center-nit.kz](https://center-nit.kz)

«Инклюзивті білім берудегі жасанды интеллект»

**атты педагогтардың біліктілігін арттыру курстарының
БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ**

Сағат саны: 80 ак.сағ.

Алматы 2025

1. Жалпы ережелер

«Инклюзивті білім берудегі жасанды интеллект» біліктілікті арттыру курсының оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама): мақсаты, міндеттері, оқытудың жоспарланған нәтижелері, курстың құрылымы мен мазмұны, ұйымдастыру ерекшеліктері, курсты оқу - әдістемелік қамтамасыз ету, тыңдаушылардың білімі мен дағдыларын бақылау және бағалау рәсімін айқындайды. Бағдарлама инклюзивті білім беруде жасанды интеллект (ЖИ) технологияларын қолдану саласындағы педагогтардың, мамандардың және дефектологтардың кәсіби құзыреттерін дамытуға бағытталған. Негізгі мақсат-қатысушыларды білім беру процесін пайдаланудың және бейімдеудің тиімді әдістеріне үйрету, жеке білім беру бағдарламаларын әзірлеу және ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың қажеттіліктеріне жауап беретін инклюзивті білім беру ортасын құру.

Осы педагогтердің біліктілігін арттыру бойынша білім беру бағдарламасы Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген) Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын және Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығымен бекітілген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 8170 болып тіркелген) Қазақстан Республикасындағы бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын ескере отырып сәйкес әзірленді.

Бағдарламаның мақсатты аудиториясы:

Дефектолог-мұғалімдер	Инклюзивті білім беру ортасында тиімді жұмыс істеу үшін ЖИ технологияларын қолдануда білімі мен дағдыларын кеңейтуге ұмтылатын ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істейтін мамандар.
Жалпы білім беру педагогтары	Инклюзивті сыныптарда әртүрлі даму ерекшеліктері бар балалармен жұмыс істейтін және білім беру процесін бейімдеу үшін технологияны қолдануға мүдделі мұғалімдер.
Психологтар және педагог-психологтар	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға қолдау көрсететін мамандар және өз тәжірибесіне жаңа технологиялық әдістерді интеграциялауға ұмтылатындар
Білім беру саласындағы ақпараттық технологиялар мен цифрлық технологиялар мамандары	Білім беру процесіне технологияларды енгізу саласында жұмыс істейтін және инклюзивті білім беруде ЖИ интеграциясына қызығушылық танытатын мамандар
Білім беру ұйымдарының басшылары	Инновациялық технологияларды білім беру процесіне енгізуді жоспарлап, инклюзивті

Бағдарламаның өзектілігі - қазіргі таңда инклюзивті білім беру әлем бойынша және Қазақстанда да үлкен маңызға ие болып отыр. Бұл бағытта білім беру процесінде барлық балалардың тең мүмкіндіктерге ие болуын қамтамасыз ету көзделген. Қазақстанда ерекше білім беру қажеттіліктері бар (ЕБҚБ) балаларға арналған білім беру жүйесін дамыту үшін заманауи технологиялар мен инновациялық әдістерді қолдану қажеттілігі туындады. Осыған байланысты, жасанды интеллект (ЖИ) білім беру саласында тиімді құрал болып табылады. ЖИ балалардың оқу үдерісін жеке тұлғаға бағыттап, оқу материалдарын адаптациялауға, оларды диагностикалауға және даму динамикасын бақылауға мүмкіндік береді.

Бұл бағдарлама ЖИ технологияларын инклюзивті білім беруде қолданудың тиімділігін көрсету мақсатында дайындалған. ЖИ-дің инклюзивті білім беру саласындағы қолданылуы білім беру сапасын жақсартуға, ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға жеке білім беру траекториясын ұсынуға және оқушылардың дамуындағы өзгерістерді дер кезінде бақылап, түзету жұмыстарын жүргізуге мүмкіндік береді.

Курстық жұмыстың ұзақтығы 80 академиялық сағат – 10 күн, оның әрқайсысы күніне 2 сағаттан (8 академиялық сағат) 4 сабақтан тұрады.

Бұл білім беру бағдарламасы келесі талаптарды анықтайды:

Педагогтердің біліктілік талаптары:

Инклюзивті білім беру мен жасанды интеллектті қолданудың негіздерін білу.

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға арналған оқу бағдарламаларын әзірлеу және жүзеге асыру үшін қажетті дағдыларды меңгеру.

Цифрлық технологияларды, адапттелген оқу материалдарын және жеке білім беру бағдарламаларын қолдану дағдылары.

Психологиялық-педагогикалық диагностика жасау және педагогикалық және ата-аналармен ынтымақтастықты ұйымдастыру қабілеттері.

Инклюзивті ортада жұмыс істеу үшін жаңа технологиялар мен әдістерді пайдалану дағдылары.

Оқыту әдістері:

Жасанды интеллект пен инклюзивті білім беруді біріктіру арқылы оқу үдерісін адаптациялау.

Цифрлық платформалар, мобильді қосымшалар, виртуалды шындық және басқа да инновациялық технологияларды қолдану арқылы коррекциялық және дамытушы бағдарламаларды жүзеге асыру.

Жасанды интеллектті қолдану арқылы оқушылардың прогресін бақылау және бағалау.

Оқу материалдары:

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар үшін бейімделген мультимедиялық және интерактивті оқу материалдарын әзірлеу.

Жасанды интеллектті қолдану арқылы оқушылардың даму барысын

мониторингтеу және оқу нәтижелерін бағалау.

Бағалау және мониторинг:

Жасанды интеллектті қолдана отырып оқушылардың білім жетістіктерін диагностикалау және бағалау.

Білім беру бағдарламаларының тиімділігін үздіксіз бақылап, түзету және жеке оқу траекторияларын қалыптастыру.

Ұйымдастыру мәселелері:

Технологияларды білім беру үдерісіне енгізуді ұйымдастыру.

Педагогтер мен басқа да мамандардың үйлесімді жұмысын қамтамасыз ету үшін координация жүргізу.

Мемлекеттік және әлемдік трендтермен байланыс.

Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік саясат: Қазақстанда білім беру жүйесін цифрландыру және инклюзивті білім беру принциптерін дамыту бойынша маңызды мемлекеттік бастамалар жүзеге асырылуда. Қазақстан Республикасының "Цифрлық Қазақстан" мемлекеттік бағдарламасы аясында цифрлық технологиялар білім беру саласына енгізіліп, инклюзивті білім беру мен жаңа технологияларды қолдану бағытында көптеген жобалар қолға алынған. Бұл білім беру бағдарламасы мемлекеттік саясатпен үйлесімді, себебі ол педагогтарды жасанды интеллект (ЖИ) қолдану арқылы инклюзивті білім беру үдерісін жетілдіруге бағытталған. Сонымен қатар, Қазақстан Республикасының 2025 жылға дейінгі білім беру саласын дамыту жөніндегі Стратегиясы инклюзивті білім беру мен жаңа технологияларды, оның ішінде ЖИ-ды пайдалану арқылы білім сапасын арттыруды көздейді.

Әлемдік трендтер- әлем бойынша жасанды интеллект пен цифрлық технологияларды білім беру саласына енгізу үрдісі қарқынды дамуда. Атап айтқанда:

Еуропа мен АҚШ-та жасанды интеллект және цифрлық платформалар білім беру жүйесінде кеңінен қолданысқа енуде. Еуропалық Одақтың "Цифрлық білім беру" бағдарламасы мен Біріккен Ұлттар Ұйымының Инклюзивті білім беру туралы декларациясы білім беру жүйесіне ИИ мен жаңа технологияларды енгізуді қолдайды, осылайша инклюзивті білім беруді жақсартуға мүмкіндік береді.

Ұлыбританияда ИИ құралдары арқылы ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың білім алу процесі жеке тұлғаға бейімделген, сол арқылы олардың оқу нәтижелерін жақсартуға бағытталған.

Финляндия инклюзивті білім беруді дамытуда көшбасшы болып табылады. Бұл елде педагогтарға ИИ арқылы балалардың оқу нәтижелерін қадағалап, жеке оқу траекторияларын қалыптастыру үшін тренингтер ұйымдастырылады.

Жасанды интеллект пен инклюзивті білім беруді біріктіру: Әлемдік деңгейде жасанды интеллект негізіндегі білім беру құралдары балалардың оқу мүмкіндіктерін барынша теңестіріп, арнайы қажеттіліктері бар балаларға қолжетімді және тиімді оқу бағдарламаларын ұсынуға мүмкіндік береді. Әсіресе автизм спектрі бойынша бұзылыстары бар балалар, көру және есту

кабілеті бұзылған оқушылар үшін жаңа технологиялар аса маңызды.

Виртуалды және толықтырылған шындық, адаптивті оқыту платформалары, жасанды интеллектпен үйлесімді қолданбалар сияқты жаңа технологиялар мектептер мен оқу орындарында білім беруді инклюзивті етуге үлкен септігін тигізуде.

2. Глоссарий

Адаптивті оқыту платформалары — оқушының қажеттіліктеріне, дағдыларына және білім деңгейіне сәйкес икемделетін оқу құралдары мен платформалар. Бұл жүйелер ЖИ-ды қолдана отырып, әр оқушыға жеке білім беру траекториясын жасайды.

Білім беру жүйесін цифрландыру — білім беру үдерісін ақпараттық және коммуникациялық технологияларды қолдану арқылы жетілдіру процесі.

Білім беру технологиялары — оқыту мен оқу процестерін тиімдірек ету үшін қолданылатын түрлі технологиялар, оның ішінде ақпараттық технологиялар, онлайн-курстар және интерактивті платформалар.

Қарым-қатынас және әлеуметтік бейімделу — балалардың мектепте және қоғамда өздерін еркін сезінуін қамтамасыз ету, сондай-ақ олардың әлеуметтік дағдыларын дамыту.

Қолдау жүйесі — балаларға арнайы көмек көрсететін және олардың оқу процесін оңтайландыруға бағытталған ресурстар мен қызметтер.

Компьютерлік бағдарлама — ЖИ жүйелерін дамыту және олардың инклюзивті білім беру жүйесіне интеграциясын қамтамасыз ету үшін қолданылатын бағдарламалар мен құралдар.

Мониторинг және бағалау — білім беру процесінің тиімділігін, сондай-ақ оқушының оқу барысындағы прогресін бақылау және талдау процесі.

Этика — ЖИ-дің инклюзивті білім беру саласында қолданылуының моральдық және құқықтық аспектілерін зерттейтін саласы. Бұл этикалық мәселелердің ішінде жасанды интеллекттің балаларға әсері, деректерді қорғау және әділеттілік мәселелері бар.

Жеке оқу бағдарламасы (ЖОБ) — әр баланың ерекше білім беру қажеттіліктеріне негізделген жеке оқу жоспары. Ол оқушының психологиялық, әлеуметтік және академиялық қажеттіліктерін ескере отырып құрылады.

Жасанды интеллект (ЖИ) — адамның ойлау қабілетін имитациялайтын компьютерлік жүйе. Бұл жүйе өз бетінше білім алу, шешім қабылдау, болжау және аналитикалық тапсырмаларды орындау қабілетіне ие.

Педагогикалық және психологиялық интеграция — педагогтардың, психологтардың және басқа мамандардың бірлесіп жұмыс істеуі, балалардың жеке қажеттіліктерін ескере отырып білім беруді қамтамасыз ету.

Психолого-педагогикалық диагностика — баланың даму деңгейін және оқу барысында кездесетін қиындықтарын анықтау мақсатында жүргізілетін психологиялық және педагогикалық зерттеулер.

Жеке білім беру траекториясы — оқушының жеке қажеттіліктері мен мүмкіндіктерін ескере отырып анықталған білім алу жолы. Бұл траектория оқушының дамуын оңтайландыру үшін арнайы жоспарланады.

Әлеуметтік инклюзия — барлық балалардың әлеуметтік ортаға толыққанды кірігуі мен қоғамда бірдей құқықтарға ие болуын қамтамасыз ету.

Адаптация — оқу материалдарын немесе оқыту әдістерін оқушылардың ерекше қажеттіліктеріне бейімдеу процесі.

Оқу материалдары — білім беру барысында пайдаланылатын кітаптар, электронды ресурстар, видео материалдар, тапсырмалар және жаттығулар, олар оқушылардың қажеттіліктеріне сәйкес бейімделеді.

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар — бұл баланың дене немесе психикалық дамуында, әлеуметтік бейімделуінде және оқу үдерісінде белгілі бір қиындықтар кездесетін балалар, бұл балаларға арнайы білім беру бағдарламалары мен әдістері қажет болуы мүмкін.

Оқыту құралдары — бұл оқу процесін ұйымдастыру мен оқушылардың білімін дамыту үшін қолданылатын әртүрлі материалдар, әдістер мен ресурстар. Оқытуды тиімді ұйымдастыру үшін мұғалімдер әртүрлі құралдарды пайдаланады.

Интерактивті құралдар — бұл оқу процесінде оқушылардың белсенділігін арттыруға, білімді меңгеру тиімділігін күшейтуге және қызығушылығын оятуға арналған әртүрлі құралдар мен платформалар. Олар оқушылар мен мұғалімдер арасындағы өзара әрекеттестікті күшейтіп, білім алуды қызықты әрі тиімді етеді.

Оқу жетістіктерін бақылау — бұл оқушылардың оқу процесіндегі жетістіктерін, білім деңгейін, дағдыларын және қабілеттерін анықтау, бағалау және талдау үдерісі.

Этикалық аспектілері — бұл білім беру үдерісінде адамның мінез-құлқы, шешім қабылдау мен әрекеттерінің моральдық принциптерге сәйкес келуін қамтамасыз ететін маңызды тұжырымдамалар

3. Бағдарламаның тақырыбы

Бағдарламаның жаңашылдығы

Жасанды интеллектті (ЖИ) қолдану- бағдарламада алғаш рет жасанды интеллекттің инклюзивті білім беру жүйесіне енгізілуі қарастырылады. Жасанды интеллект балалардың оқу жетістіктерін нақты уақыт режимінде бақылап, деректерді талдау арқылы жеке білім беру траекторияларын жасауға мүмкіндік береді. Бұл ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға арналған оқу процесін персонализациялауға және олардың оқу нәтижелерін тиімді бағалауға мүмкіндік береді.

Пәнаралық тәсіл- бағдарлама мұғалімдер мен дефектологтарға ЖИ-ды тек оқу процесінде ғана емес, сонымен қатар психологиялық және педагогикалық диагностикада, балалардың даму деңгейін бағалауда, коррекциялық бағдарламалар құруда да қолдануға мүмкіндік береді. Осылайша, педагогтардың білім беру әдіснамаларын түрлі сала

мамандарымен бірігіп жұмыс істеуге ынталандырады.

Жеке оқу бағдарламалары (ЖОБ)- бағдарлама ЖИ-ды пайдаланарак жеке оқу траекторияларын құруды қарастырады. Оқушылардың жеке мүмкіндіктеріне, даму деңгейіне және оқу қажеттіліктеріне негізделген ЖОБ жасауды автоматтандырады. Бұл әдіс оқушылардың жеке қабілеттерін ескеріп, олардың толық әлеуетін ашуға мүмкіндік береді.

Адаптивті және интерактивті оқыту құралдары- бағдарламада ЖИ технологиялары негізінде дамытылған арнайы адаптивті оқу платформалары мен интерактивті құралдарды пайдалану қарастырылған. Бұл платформалар ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушыларға арналған оқу процесін жеңілдетіп, олардың оқу мотивациясын арттыруға мүмкіндік береді.

Этикалық аспектілерді ескеру- бағдарламада жасанды интеллектті қолданудың этикалық жағы да назарға алынған. Оқушылардың деректерін қорғау, ЖИ құралдарын пайдалану кезінде әділдік, теңдік және қауіпсіздік принциптері сақталуы қажет. Бұл аспектінің енгізілуі бағдарламаны тек білім беру жүйесіне ғана емес, әлеуметтік жауапкершілік тұрғысынан да жаңаша көзқарасқа негіздейді.

Әлемдік тәжірибені ескеру- бағдарлама әлемдік деңгейде жасанды интеллектті инклюзивті білім беруге енгізу тәжірибелерін ескеріп, Қазақстанның білім беру жүйесіне сәйкес үйлесімді жаңа әдістерді ұсынады. Сонымен қатар, ол халықаралық стандарттарға сай білім беру сапасын арттыруды мақсат етеді.

Бағдарлама Қазақстанда баламасы жоқ және инклюзивті білім беруге жасанды интеллектіні (ЖИ) енгізуді қамтиды, бұл балалардың даму бұзылыстарын диагностикалау мен түзету үшін озық технологияларды қолдануға мүмкіндік береді. Бағдарлама ЖИ қолдану арқылы жеке білім беру бағдарламаларын құру мен оқу процесін әр балаға қажеттіліктеріне сәйкес бейімдеуді қарастырады, бұл ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқытуда тиімділікті арттыруға көмектеседі. Бағдарлама педагогтерді ЖИ негізінде заманауи тәсілдер мен құралдармен оқытуды қамтамасыз етеді, бұл инклюзивті білім беруге инновациялық технологияларды енгізуге мүмкіндік береді.

Бағдарлама 5 модульден тұрады

Модуль 1. Нормативті- құқықтық аспектілер және инклюзивті білім беру саласындағы жасанды интеллекттің рөлі	1.1 Инклюзивті білім беру саласындағы заңнамалық және нормативтік актілер
	1.2 Білім берудегі инклюзияны қамтамасыз етудегі жасанды интеллекттің рөлі
	1.2 Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың білім беру интеграциясының заманауи тәсілдері
Модуль 2. Психолого- педагогикалық аспектілер және	2.1 Ерекше білім беру қажеттілігі бар оқушылардың психологиялық-педагогикалық ерекшеліктерін зерттеу
	2.2 Ерекше білім беру қажеттілігі бар оқушылардың психологиялық және білім беру қажеттіліктерін

ЖИ қолдану	диагностикалау үшін ЖИ қолдану.
	2.3 Ерекше білім беруді қажет ететін балалардың тиімді даму және түзету бағдарламаларын құру үшін ЖИ қолдану.
Модуль 3. Инновациялық ЖИ технологиялары мен инклюзивті білім беру	3.1 Жасанды интеллектке кіріспе және оның инклюзивті білім берудегі рөлі.
	3.2 Жасанды интеллектті дамыту және даму бұзылыстарын диагностикалау мен түзетуге қолдану.
	3.3 ЖИ негізінде құрылатын адаптивті оқыту платформаларын қолдану арқылы жеке оқытуды жүзеге асыру.
	3.4 Оқу жетістіктерін бақылау және бағалау үшін ЖИ қолдану..
	3.5 ЖИ көмегімен оқу материалдарын бейімдеу.
	3.6 Инновациялық технологияларды дәстүрлі әдістермен біріктіру инклюзивті сыныптарда..
	3.7 Педагогтар, психологтар және мамандар арасындағы арасалмақты жұмыс үшін ЖИ қолдану.
	3.8 Инклюзивті білім беруде ЖИ қолданудың этикалық аспектілері.
	3.9 ЖИ көмегімен есту және көру қабілеті бұзылған балаларға арналған қолжетімді оқу материалдарын жасау.
	3.10 Аутистикалық спектрдегі балаларды оқытуда ЖИ интеграциясы
Модуль 4. ЖИ негізіндегі жеке білім беру бағдарламаларын (ЖОБ) әзірлеу	4.1 Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар үшін жеке оқу бағдарламаларын (ЖОБ) әзірлеудің негіздері.
	4.2 ЖОБ-ды жеке қажеттіліктерге бейімдеу үшін ЖИ қолдану.
	4.3 Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың оқу қажеттіліктерін талдауда ЖИ қолдану.
	4.4 ЖОБ-ды ЖИ көмегімен жүзеге асыру: мысалдар мен практикалық ұсыныстар.
	4.5 ЖОБ-ның тиімділігін бақылау және бағалау үшін ЖИ қолдану.
Модуль 5. Қорытынды тестілеу және игерілген құзыреттерді бағалау	5.1 Теориялық бөлім
	5.2 Практикалық бөлім

4. Бағдарламаның мақсаты мен міндеттері, күтілетін нәтижелер

Білім беру бағдарламасының мақсаты – педагогтер мен мамандардың жасанды интеллект (ЖИ) технологияларын инклюзивті білім беруде тиімді қолдануға қажетті кәсіби құзыреттіліктерін дамыту. Бағдарлама балалардың ерекше білім беру қажеттіліктерін ескере отырып, оқу үдерісін бейімдеу, жеке оқу бағдарламаларын әзірлеу және инклюзивті білім беру ортасын құруға мүмкіндік беретін ЖИ құралдарын қолдануды үйретеді.

Бағдарламаның міндеттері

1.Инклюзивті білім беру саласындағы ЖИ-дің рөлі мен мүмкіндіктері туралы білім беру: Оқу процесінде ЖИ қолданудың теориялық негіздерін түсіндіру және оны инклюзивті білім беру жүйесіне интеграциялау.

2.Жеке оқу бағдарламаларын (ЖОБ) әзірлеу әдістерін үйрету- ЖИ технологияларын қолдана отырып, балалардың ерекше білім беру қажеттіліктерін ескере отырып, жеке оқу бағдарламаларын жасау дағдыларын дамыту.

3.Диагностика және мониторинг үдерістерін ЖИ арқылы жүзеге асыру- ЖИ құралдарын қолдана отырып, балалардың дамуындағы ерекшеліктерді диагностикалау, оқу прогресін бақылау және бағалау әдістерін меңгерту.

4.Педагогтердің және мамандардың ЖИ технологияларын қолдану дағдыларын дамыту- Инклюзивті білім беруде ЖИ-ді қолдану бойынша тәжірибелік дағдыларды қалыптастыру, мұғалімдер мен мамандардың кәсіби құзыреттіліктерін арттыру.

5.Этикалық мәселелерді қарастыру- ЖИ технологияларын қолданудағы этикалық аспектілерді зерттеу және педагогикалық практикаларда олардың дұрыс қолданылуын қамтамасыз ету.

Бағдарламаның күтілетін нәтижелері:

1.Педагогтардың ЖИ технологияларын инклюзивті білім беруде қолдана алу дағдыларының дамуы- оқыту барысында қатысушылар ЖИ-дің мүмкіндіктері мен қолдану жолдарын түсініп, оларды өз практикаларында тиімді пайдалану дағдыларын меңгеретін болады.

2.Жеке оқу бағдарламаларын (ЖОБ) құру бойынша тәжірибе жинақтау: Бағдарламаның нәтижесінде қатысушылар ЖИ көмегімен балалардың ерекше білім беру қажеттіліктеріне сәйкес жеке оқу бағдарламаларын әзірлей алады.

3.Оқу процесін мониторингтеу және бағалауды ЖИ арқылы жүзеге асыру: ЖИ технологияларын пайдаланып, балалардың білімін және даму динамикасын бақылау, тиімді бағалау әдістерін қолдану мүмкіндігіне ие болады.

4.Инклюзивті білім беру жүйесінде мамандар арасында тиімді ынтымақтастық орнату: ЖИ құралдары мен әдістері арқылы педагогтар, психологтар және дефектологтар арасындағы өзара әрекеттестікті күшейтіп, балалармен жұмыс істеуде тиімді шешімдер қабылдай алады.

5.Этикалық тұрғыдан дұрыс шешімдер қабылдау дағдыларының

калыптасуы: ЖИ қолдану кезіндегі этикалық мәселелерді түсініп, оқу процесінде олардың дұрыс шешімдерін қабылдай алатын мамандарды дайындау.

6.Қатысушылардың инклюзивті білім беру жүйесіндегі жаңа технологиялармен танысып, өз іс-тәжірибесінде қолдануға дайын болуы.

5. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

Модуль 1: Нормативті-құқықтық аспектілер және инклюзивті білім беруде ЖИ қолдану

Мақсаты: Инклюзивті білім берудегі заңдық негіздерді, ЖИ қолдану саласындағы ұлттық және халықаралық нормативтік құжаттармен таныстыру.	
Міндеттері: Инклюзивті білім берудің заңнамалық негіздерін зерттеу. ЖИ технологияларының білім беру саласындағы рөлін түсіну. Инклюзивті білім беруді дамытудағы нормативтік-құқықтық құжаттармен танысу.	Күтілетін нәтижелер: Қатысушылар ЖИ мен инклюзивті білім берудің заңды негіздерін игереді. Инклюзивті білім берудің негізгі принциптерін түсінеді. Ұлттық және халықаралық деңгейде ЖИ-ді қолданудың құқықтық ережелерін біледі.

1.1 Инклюзивті білім беру саласындағы заңнамалық және нормативтік актілер

Инклюзивті білім беру — бұл барлық балалардың, соның ішінде ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың (ЕБҚБ) білім алуына мүмкіндік беретін оқу жүйесі. Инклюзияның негізгі мақсаты — әрбір баланың жеке ерекшеліктері мен қажеттіліктеріне сәйкес оқу процесіне қатысуын қамтамасыз ету.

Қазақстандағы инклюзивті білім беруді реттейтін бірнеше нормативтік-құқықтық құжаттар мен заңдар бар. Олардың ішінде:

"Білім туралы" Қазақстан Республикасының Заңы (2007): Бұл заңда білім беру жүйесіндегі негізгі бағыттар мен міндеттер белгіленген. Заңда инклюзивті білім беруді дамытуға ерекше назар аударылған. Заңның мақсаты — барлық балалар үшін тең мүмкіндіктерді қамтамасыз ету.

Қазақстан Республикасының "Даму мүмкіндігі шектеулі балаларды әлеуметтік қорғау туралы" Заңы: Бұл заң ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың құқықтарын қорғауды көздейді. Ол балаларды ерте диагностикадан өткізу, мамандандырылған оқыту, әлеуметтік және психологиялық қолдау көрсету сияқты мәселелерді қамтиды.

Ұлттық білім беру стандарты: Білім беру жүйесінде инклюзияны қамтамасыз ету үшін арнайы білім беру бағдарламалары мен оқу әдістемелерін жасауға арналған мемлекеттік стандарттар да бар.

Қазақстан Республикасының Конституциясы: Конституцияда адамның құқықтары мен бостандықтары, соның ішінде білім алу құқығы ерекше айтылады. Әр балаға сапалы білім алуға мүмкіндік беру міндеті бар.

Қазақстан Республикасының "Инклюзивті білім беру жүйесінің концепциясы": Бұл концепцияда инклюзивті білім беру бойынша негізгі тұжырымдамалар мен бағыттар анықталған. Оның басты мақсаты - барлық балалардың тең білім алуын қамтамасыз ету, сондай-ақ ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға ерекше жағдай жасау.

1.2 Білім берудегі инклюзияны қамтамасыз етудегі жасанды интеллекттің рөлі

Жасанды интеллект (ЖИ) білім беруде, оның ішінде инклюзивті білім беруді қамтамасыз ету саласында маңызды рөл атқарады. Жасанды интеллект оқу процесін жетілдіруге және инклюзивті білім беруді тиімді етуге көмектесетін бірқатар құралдарды ұсынады.

Жеке оқыту тәсілдері: ЖИ оқушылардың жеке қажеттіліктеріне сәйкес оқу бағдарламаларын бейімдеу үшін қолданыла алады. Мысалы, белгілі бір білім беру материалына әртүрлі балалардың назарын аудару үшін ЖИ адаптивті жүйелерді қолданады, олар әр баланың оқу қарқыны мен стиліне бейімделеді.

Оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау және мониторинг: ЖИ жүйелері оқушылардың білім деңгейін автоматты түрде бағалай алады, бұл мұғалімдерге оқушылардың оқу жетістіктерін бақылап, уақытында түзетулер енгізуге мүмкіндік береді.

Дербес көмекшілер мен ассистивті технологиялар: ЖИ негізіндегі көмекші технологиялар (мысалы, дауыспен оқыту, экранды оқу құралдары, мәтіндерді дауыстап оқу) ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушыларға тиімді оқыту мен қолдау көрсетуге мүмкіндік береді.

Оқу процестерін басқару және талдау: ЖИ жүйелері оқу процестерін автоматты түрде басқаруға, оқушылардың білім алуындағы қиындықтарды анықтауға және оларды жою үшін педагогтарға ұсыныстар беруге мүмкіндік береді. Бұл инклюзивті білім беру үдерісінде маңызды роль атқарады, себебі мұғалімдерге әрбір оқушының жеке қажеттіліктерін тиімді бағалауға мүмкіндік береді.

Тілдік кедергілерді жою: ЖИ жүйелері тілдік кедергілерді жеңуге де көмектеседі. Мысалы, тілдік қолдау көрсету жүйелері, автоматты аударма және сөздерді оқу құралдары ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға оқу материалдарын түсінуді жеңілдетеді.

Модуль 2: Психолого-педагогикалық аспектілер және ЖИ қолдану

Мақсаты- балалармен жұмыс істейтін мамандарға ЖИ құралдарын қолдану арқылы психологиялық және педагогикалық мәселелерді шешуге көмектесу.	
Міндеттері: ЖИ психодиагностикасы мен білім беру процесін жеке тұлғалық тұрғыдан реттеу жолдарын үйрену.	Күтілетін нәтижелер: Қатысушылар ЖИ-ді психодиагностикада тиімді пайдалану дағдыларын меңгереді.

ЖИ-дің балалардың дамуы мен оқу үлгерімін бағалауда қолдану әдістерін меңгеру. Педагогикалық және психологиялық аспектілерді үйлестіре отырып, оқушыларға тиімді қолдау көрсету.	Балалармен жұмыс істегенде психологиялық аспектілерді ескере отырып, жеке оқу жоспарларын жасауға қабілетті болады. ЖИ арқылы балалардың оқу прогресін бақылауды үйренеді.
---	---

2.1 Ерекше білім беру қажеттілігі бар оқушылардың психологиялық-педагогикалық ерекшеліктерін зерттеу

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушылардың психологиялық және педагогикалық ерекшеліктері әр түрлі болуы мүмкін, себебі олар түрлі даму ақауларымен немесе арнайы білім беру қажеттіліктерімен байланысты. Мұндай оқушылар үшін арнайы білім беру бағдарламалары мен түзету жұмыстары қажет.

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың психологиялық және педагогикалық ерекшеліктері:

Когнитивті ерекшеліктер: Бұл оқушылардың ақпаратты өңдеудегі қабілеттері әртүрлі болуы мүмкін. Кейбір оқушылар жылдам әрі терең түсінсе, басқалары үшін оқу материалын қабылдау қиынырақ болуы мүмкін. Психологиялық тұрғыдан олар әртүрлі қабылдау, есте сақтау және ойлау деңгейлерімен сипатталады.

Эмоционалды және әлеуметтік ерекшеліктер: Ерекше қажеттіліктері бар балалар көбінесе өз эмоцияларымен күресуде қиындықтарға тап болады. Олар әлеуметтену мәселелерімен де бетпе-бет келуі мүмкін, өйткені олардың байланыс орнату және өз сезімдерін басқару қабілеттері басқа балалардан өзгеше болуы мүмкін. Кейде олар әлеуметтік жағдайларда қорқыныш немесе алаңдаушылық сезімдерін жиі білдіреді.

Мотивациялық ерекшеліктер: Бұл оқушылардың білім алу мотивациясы да өзгеше болуы мүмкін. Кейбір балалар үшін оқу үдерісі қызықты әрі мағыналы болуы мүмкін, бірақ басқа балалар үшін ол қиын және қорқынышты болуы мүмкін.

Жеке даму ерекшеліктері: Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың даму деңгейі әртүрлі болады. Олар өздерінің жасына сәйкес емес, психикалық немесе физикалық даму жағынан кейін қалып қойған болуы мүмкін, бұл олардың оқу мен әлеуметтік жағдайлардағы қатысуын қиындатады.

Осы ерекшеліктерді ескере отырып, психологиялық және педагогикалық түзету жұмыстарын ұйымдастыруға болады. Бұл балалардың жеке ерекшеліктерін ескеру, олардың жеке қажеттіліктеріне сәйкес бейімделген әдістер мен тәсілдерді қолдануды қажет етеді.

2.2 Ерекше білім беру қажеттілігі бар оқушылардың психологиялық және білім беру қажеттіліктерін диагностикалау үшін ЖИ қолдану

Жасанды интеллект (ЖИ) технологиялары ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушылардың психологиялық және білім беру

қажеттіліктерін диагностикалауға көмектесетін бірқатар құралдарды ұсынады.

Автоматтандырылған диагностика: ЖИ жүйелері оқушылардың психологиялық жағдайын, эмоционалдық және әлеуметтік қажеттіліктерін диагностикалауға арналған арнайы тесттер мен бағдарламаларды қолдануға мүмкіндік береді. Мысалы, нейрондық желілер арқылы эмоцияларды тану, сұхбат негізінде баланың әлеуметтік мәселелерін анықтау немесе бейнемазмұн арқылы балалардың психологиялық жағдайын бағалау.

Үнемі мониторинг жүргізу: ЖИ негізіндегі жүйелер оқушылардың оқу процесінде әртүрлі қиындықтарды бақылауға мүмкіндік береді. Оқу нәтижелері, психологиялық жағдай, мотивация деңгейі мен басқа да критерийлер ЖИ арқылы нақты уақыт режимінде бақыланып, оқушылардың жеке қажеттіліктеріне бейімделген білім беру жоспары жасалады.

Тілдік және когнитивті дағдыларды бағалау: Ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушылардың тілдік дағдылары, оқуға деген ынта-ықыласы мен когнитивті қабілеттері ЖИ арқылы бағалануы мүмкін. Бұл әдіс баланың даму деңгейін анықтауға және оған сәйкес жеке түзету бағдарламасын жасауға мүмкіндік береді.

Қателерді талдау және түзету: ЖИ жүйелері оқушылардың тапсырмалар орындау кезіндегі қателерін талдап, оның себептерін анықтай алады. Бұл оқушының психологиялық және білім беру қажеттіліктерін түсіну үшін маңызды. Мысалы, егер бала тапсырманы дұрыс орындамаса, ЖИ оны не себепті қиындыққа тап болғанын түсініп, әрі қарай қандай көмек көрсету керектігін ұсынуға көмектеседі.

Жасанды интеллектті қолдану арқылы диагностика барысында оқушылардың білім алу деңгейлері мен психологиялық қажеттіліктерін нақты әрі терең талдау мүмкіндігі артады. Бұл тәсіл мұғалімдерге арнайы түзету және білім беру стратегияларын жасауға көмектеседі.

2.3 Ерекше білім беруді қажет ететін балалардың тиімді даму және түзету бағдарламаларын құру үшін ЖИ қолдану

Жасанды интеллекттің көмегімен ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың дамуын түзету бағдарламаларын жасауға болады. ЖИ технологиялары оқушылардың даму ерекшеліктеріне сәйкес бейімделген білім беру бағдарламаларын әзірлеу үшін келесі әдістерді ұсынады:

Адаптивті оқу жүйелері: ЖИ оқушылардың білім деңгейі мен қажеттіліктеріне негізделген оқыту бағдарламаларын автоматты түрде бейімдеуге мүмкіндік береді. Бұл бағдарлама оқушының жылдамдығы мен қызығушылығына сәйкес өзгеріп отырады, сонымен қатар оның әртүрлі дағдыларын дамытуға көмектеседі. Мысалы, ЖИ әрбір бала үшін жеке оқу жоспарын жасап, материалды жеңілдетіп немесе күрделендіріп, оқушының даму деңгейіне бейімдей алады.

Когнитивті және эмоционалды дамыту: Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар үшін арнайы когнитивті және эмоционалдық дағдыларды дамыту бағдарламалары жасалады. ЖИ оларды автоматты түрде бақылап, әр баланың қажеттіліктерін ескере отырып түзету шараларын

ұсынады. Мысалы, ЖИ жүйелері әлеуметтік дағдыларды дамытуға арналған жаттығуларды ұсынуы мүмкін.

Виртуалды және интерактивті платформалар: Жасанды интеллект виртуалды және интерактивті білім беру платформаларын құруға мүмкіндік береді. Бұл платформалар оқушыларға өз қабілеттерін дамытуға, өзекті материалды игеруге, сондай-ақ түзету жұмыстарын жүргізуге мүмкіндік береді. Әсіресе, тілдік, әлеуметтік және когнитивтік дағдыларды дамыту үшін интерактивті тапсырмалар мен ойындар қолданылады.

Аналитикалық құралдар мен болжам жасау: ЖИ жүйелері балалардың оқу жетістіктерін талдай отырып, олардың дамуын болжай алады. Мысалы, жүйе әр баланың оқу барысында қандай да бір қиындықтарға тап болатынын алдын ала болжай алады, және бұл мәліметтер негізінде түзету бағдарламаларын дайындауға болады.

Қосымша көмекші құралдар: ЖИ негізіндегі көмекші құралдар балаларға өздерінің жеке ерекшеліктеріне сәйкес оқу материалдарын жеңілдетуге немесе түрлендіруге көмектеседі. Мысалы, мәтіндерді дауыстап оқу, бейнемазмұн арқылы түсіндіру, әртүрлі мультимедиялық құралдарды пайдалану мүмкіндігі ұсынылады.

Модуль 3: Инновациялық технологиялар мен ЖИ-дің инклюзивті білім берудегі рөлі

Мақсаты- Инновациялық ЖИ технологияларын инклюзивті білім беру жүйесінде қолдану жолдарын үйрету.	
Міндеттері: ЖИ технологияларын диагностика мен түзету жұмыстарында қолдану. Адаптивті оқу платформалары мен ЖИ жүйелерінің мүмкіндіктерін зерттеу. ЖИ арқылы оқушылардың оқу деңгейін бақылау және бағалау әдістерін меңгеру.	Күтілетін нәтижелер: Қатысушылар ЖИ технологияларының оқыту процесін оңтайландырудағы тиімділігін түсінеді. Оқушылардың оқу нәтижелерін мониторинг жасауға арналған құралдарды қолдана біледі. ЖИ арқылы оқушылардың ерекше қажеттіліктеріне сәйкес оқу материалдарын дайындай алады.

3.1 Жасанды интеллектке кіріспе және оның инклюзивті білім берудегі рөлі

Жасанды интеллект (ЖИ) – адамның ойлау процесін, білімді өңдеу және шешім қабылдау қабілеттерін имитациялайтын компьютерлік жүйелердің жиынтығы. ЖИ жүйелері үлкен мәліметтерді өңдеп, адамзаттың интуитивті және когнитивті қабілеттерін модельдеуге қабілетті. Инклюзивті білім беру контекстінде ЖИ технологиялары ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға қолайлы оқу ортасын қалыптастыруға, білім беру процесін жеке бағытта бейімдеуге және оқытудың тиімділігін арттыруға көмектеседі. ЖИ арнайы білім беру әдістерін автоматтандыруға,

оқушылардың дамуын мониторингтеуге және түзету шараларын дер кезінде қолдануға мүмкіндік береді.

3.2 Жасанды интеллектті дамыту және даму бұзылыстарын диагностикалау мен түзетуге қолдану

ЖИ жүйелері балалардың даму бұзылыстарын диагностикалауға және түзету шараларын дайындауға қолданылатын күшті құрал бола алады.

Мысалы:

Даму бұзылыстарын ерте диагностикалау- ЖИ жүйелері балалардың когнитивті және эмоционалдық жағдайларын талдай отырып, аутизм, дислексия, тілдік бұзылыстар сияқты даму бұзылыстарын ерте кезеңде анықтауға көмектеседі. Бұл балаларға уақытында көмек көрсетуге мүмкіндік береді.

Жеке түзету бағдарламаларын құру- ЖИ балалардың жеке даму деңгейлерін анықтап, әрқайсысына сәйкес түзету бағдарламасын автоматты түрде жасайды. Мұндай бағдарламалар әр балаға оңтайлы тәсілдермен және құралдармен жұмыс істеуге мүмкіндік береді.

3.3 ЖИ негізінде құрылатын адаптивті оқыту платформаларын қолдану арқылы жеке оқытуды жүзеге асыру

Адаптивті оқыту платформалары – бұл балалардың оқыту барысындағы қажеттіліктері мен даму деңгейіне сәйкес оқу процесін бейімдеуге мүмкіндік беретін ЖИ негізінде жасалған құралдар. Мұндай платформалар:

Жеке оқу траекториясы- ЖИ арқылы оқушының жеке қабілеттері мен білім деңгейіне сәйкес оқу материалдарын таңдайды. Бұл оқыту үдерісін жекелендіріп, әр баланың оқу жылдамдығын ескереді.

Автоматтандырылған кері байланыс- адаптивті платформалар оқушының әрбір әрекетін бағалап, кері байланыс беру арқылы олардың оқу жетістіктерін жақсартады. Бұл оқушыларға өз нәтижелерін талдауға, қателіктерін анықтауға және түзету жұмыстарын жүргізуге көмектеседі.

3.4 Оқу жетістіктерін бақылау және бағалау үшін ЖИ қолдану

Жасанды интеллектті қолдану оқушылардың оқу жетістіктерін мониторингтеу және бағалау үдерісін оңайлатады. ЖИ келесі аспектілерде көмектеседі:

Автоматтандырылған тестілеу және бағалау- ЖИ жүйелері оқушылардың тапсырмаларын автоматты түрде бағалап, олардың білім деңгейін анықтай алады. Бұл жүйе оқушының білімін үздіксіз бақылап, оның жетістіктері мен кемшіліктерін анықтауға мүмкіндік береді.

Жеке оқу қажеттіліктерін анықтау- ЖИ оқу процесінде оқушының түсінбеушіліктерін, қателіктерін және оны түзету үшін қандай әдістердің тиімді болатынын анықтап, жеке ұсыныстар береді.

3.5 ЖИ көмегімен оқу материалдарын бейімдеу

Жасанды интеллект оқу материалдарын балалардың жеке қажеттіліктеріне және даму деңгейіне сәйкес бейімдеуге көмектеседі. Мысалы:

Мәтіндерді жеңілдету- ЖИ оқушының оқу деңгейіне байланысты мәтіндерді жеңілдетіп, оны түсінікті етеді. Мысалы, мәтіндегі күрделі сөздер мен құрылымдар қарапайым тілмен ауыстырылады.

Көптеген білім беру құралдарын пайдалану- ЖИ оқу материалдарын бейнемазмұн, анимация, интерактивті тапсырмалар арқылы бейімдеп, оқушылардың көру және есту қабілеттерін ескере отырып, олар үшін қолжетімді етеді.

3.6 Инновациялық технологияларды дәстүрлі әдістермен біріктіру инклюзивті сыныптарда

Инклюзивті білім беру сыныптарында ЖИ мен дәстүрлі оқыту әдістерін біріктіру арқылы оқыту процесін тиімді етуге болады. Бұл келесі әдістерді қамтиды:

Интерактивті технологиялар мен дәстүрлі әдістерді ұштастыру: Жиі қолданылатын дәстүрлі әдістермен (лекциялар, түсіндіру, жеке жұмыс) ЖИ технологияларын біріктіру арқылы оқушылардың қызығушылығын арттыруға және оқу үдерісін қызықты етіп жасауға болады.

Дәстүрлі және инновациялық әдістердің синергиясы- мұғалімдер дәстүрлі әдістерді (ауызша түсіндіру, сыныпта талқылау) пайдалана отырып, ЖИ жүйелерінің көмегімен жеке оқу жоспарын жүзеге асырады, осылайша әр оқушының өз қабілеттеріне сәйкес жұмыс істеуге мүмкіндік береді.

3.7 Педагогтар, психологтар және мамандар арасындағы арасалмақты жұмыс үшін ЖИ қолдану

Жасанды интеллект педагогтардың, психологтардың және мамандардың жұмысын тиімді үйлестіруге көмектеседі. ЖИ:

Мәліметтерді жинау және талдау- ЖИ жүйелері оқушылардың оқу нәтижелерін, психологиялық жағдайларын және даму деңгейлерін талдап, педагогтарға, психологтарға және басқа мамандарға оқушыларға көмек көрсету үшін қажетті деректерді ұсынады.

Координация және үйлестіру- ЖИ оқушылар туралы ақпаратты бір орталыққа жинақтай отырып, мұғалімдер мен мамандардың арасындағы байланыс пен үйлестіруді оңтайландырады.

3.8 Инклюзивті білім беруде ЖИ қолданудың этикалық аспектілері

Инклюзивті білім беруде ЖИ қолдану этикалық мәселелерді көтереді. Бұл аспектілерге назар аудару маңызды:

Құпиялылық және деректер қауіпсіздігі- ЖИ жүйелері оқушылардың жеке деректерін жинақтайды, бұл ақпараттың құпиялылығын сақтау өте маңызды. Әрбір оқушының деректері заңды негізде ғана пайдаланылуы керек.

Әділдік және теңдік- ЖИ жүйелері әр оқушыға тең мүмкіндіктер ұсынуы керек. Оқушыларға дұрыс және тең бағалау жасау үшін әділ алгоритмдер мен жүйелер қолданылуы қажет.

3.9 ЖИ көмегімен есту және көру қабілеті бұзылған балаларға арналған қолжетімді оқу материалдарын жасау

Есту және көру қабілеті бұзылған балаларға арналған оқу материалдарын бейімдеу үшін ЖИ әртүрлі тәсілдерді ұсынады:

Түсіндіру және аударма- ЖИ арқылы аудио мазмұнды мәтінге немесе мәтіндік мазмұнды дауыстап оқуға түрлендіруге болады. Бұл құралдар көру немесе есту қабілеті бұзылған балалар үшін материалдарды қолжетімді етеді.

Интерактивті бейнемазмұн- ЖИ визуалды немесе бейнемазмұнды қамтамасыз ете алады, бұл көру қабілеті бұзылған балаларға оқу материалдарын қабылдауды жеңілдетеді.

3.10 Аутистикалық спектрдегі балаларды оқытуда ЖИ интеграциясы

Аутистикалық спектрдегі балалар үшін ЖИ құралдары:

Әлеуметтік дағдыларды дамыту- ЖИ негізіндегі құралдар аутистикалық балалардың әлеуметтік дағдыларын дамытуға арналған арнайы жаттығулар ұсынады. Мұндай құралдар балаларға нақты жағдайларды жаттықтырып, эмоцияларды тану дағдыларын дамытуға көмектеседі.

Жеке оқу бағдарламалары- ЖИ балалардың жеке қажеттіліктерін ескере отырып, олар үшін арнайы түзету және оқыту бағдарламаларын әзірлеуге көмектеседі, бұл олардың оқу үдерісін оңтайландырады.

Модуль 4: Жеке оқу бағдарламаларын (ЖОБ) құруда ЖИ қолдану.

Мақсаты- ЖИ құралдарын пайдаланып, балалардың жеке оқу бағдарламаларын құруды үйрету.	
Міндеттері: Жеке оқу бағдарламасын (ЖОБ) әзірлеу үшін ЖИ құралдарын пайдалану жолдарын үйрену. Балалардың жеке білім беру қажеттіліктерін талдау және оған сәйкес ЖОБ жасау. ЖОБ-ты іске асыру үшін ЖИ жүйелерін қолдану әдістерін меңгеру. .	Күтілетін нәтижелер: Қатысушылар ЖОБ-ты құруда ЖИ құралдарын қолдану дағдыларын игереді. ЖОБ-ты іске асыру бойынша практикалық ұсыныстар мен тәсілдерді меңгереді. Әр оқушының білім алу траекториясын жеке анықтап, оларды үздіксіз бақылауға алуды үйренеді.

4.1 Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар үшін жеке оқу бағдарламаларын (ЖОБ) әзірлеудің негіздері

Жеке оқу бағдарламалары (ЖОБ) – әр баланың жеке мүмкіндіктері, қажеттіліктері және қызығушылықтарына сәйкес бейімделген оқу жоспары.

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар үшін ЖОБ әзірлеу барысында келесі факторлар ескеріледі:

Баланың даму деңгейі: Әрбір бала өзінің оқу қабілеті мен деңгейіне қарай жеке оқу траекториясын қажет етеді. ЖОБ баланың психоэмоционалдық және когнитивті ерекшеліктерін ескеруге тиіс.

Қажетті ресурстар мен қолдау: Бұл балаларға арнайы құралдар мен көмекші технологиялар қажет болуы мүмкін, мысалы, есту және көру мүмкіндіктерін жетілдіру үшін арналған құрылғылар.

Оқу әдістері мен стратегиялары: ЖОБ-да әр баланың жеке қажеттіліктеріне негізделген әдіс-тәсілдер таңдалады, бұл баланың

ерекшеліктеріне тиімді жауап береді.

4.2 ЖОБ-ды жеке қажеттіліктерге бейімдеу үшін ЖИ қолдану

Жасанды интеллект (ЖИ) технологияларын пайдалану жеке білім беру бағдарламаларын бейімдеуді жеңілдетеді. ЖИ көмегімен:

Анализ жасау: ЖИ жүйелері баланың оқу нәтижелерін, күшті және әлсіз жақтарын бақылап, нақты ұсыныстар ұсына алады.

Динамикалық бейімдеу: ЖИ баланың оқу барысындағы өзгерістерге жауап беріп, оның қажеттіліктеріне сәйкес бағдарламаны реттей алады. Мысалы, егер бала белгілі бір материалды меңгеруде қиындықтарға тап болса, ЖИ жүйесі қосымша ресурстар мен тапсырмалар ұсынады.

Жеке траекторияларды жасау: ЖИ әр бала үшін арнайы оқу жоспарын дайындай отырып, оқытудың жеке жолын қалыптастыруға мүмкіндік береді.

4.3 Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың оқу қажеттіліктерін талдауда ЖИ қолдану

ЖИ жүйелері ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың оқу қажеттіліктерін терең және толықтай талдауға мүмкіндік береді:

Оқу процесінің мониторингі: ЖИ әр баланың оқу жетістіктерін, қабылдау және ойлау қабілеттерін жүйелі түрде бақылап, олардың даму бағытын анықтайды.

Психологиялық қажеттіліктерді талдау: ЖИ балалардың психологиялық жағдайы мен қажеттіліктерін анықтап, оларды тиісті түрде қолдауға мүмкіндік береді. Бұл балаларға эмоционалдық және әлеуметтік көмек көрсету үшін өте маңызды.

Қиындықтарды анықтау: ЖИ жүйелері баланың оқудағы қиындықтарын ерте кезеңде анықтап, дер кезінде түзету шараларын қабылдауға мүмкіндік береді.

4.4 ЖОБ-ды ЖИ көмегімен жүзеге асыру: мысалдар мен практикалық ұсыныстар

ЖОБ-ды жүзеге асыру үшін ЖИ жүйелерін қолданудың практикалық мысалдары:

Адаптивті оқу платформалары: ЖИ негізінде құрылатын платформалар балалардың оқу қажеттіліктерін ескере отырып, білім беру материалдарын бейімдейді. Мысалы, оқушының жылдамдығы мен деңгейіне сәйкес тапсырмалар автоматты түрде таңдаылады.

Қарым-қатынас пен ынтымақтастық құралдары: Ерекше қажеттіліктері бар балалар үшін ЖИ қарым-қатынас дағдыларын дамытуға арналған жаттығулар мен ойындар ұсынады. Бұл балаларға топтық жұмыс пен басқа балалармен ынтымақтасуды жақсартуға көмектеседі.

Түзету және қолдау шаралары: ЖИ балалардың жеке қажеттіліктеріне байланысты арнайы түзету бағдарламаларын дайындап, балаларға қажетті түзету шараларын уақытында ұсына алады.

4.5 ЖОБ-ның тиімділігін бақылау және бағалау үшін ЖИ қолдану

ЖОБ-ның тиімділігін бақылау және бағалау үшін ЖИ әртүрлі құралдар мен әдістер ұсынады:

Оқу нәтижелерінің мониторингі: ЖИ баланың оқу жетістіктерін

үздіксіз бақылай отырып, бағдарламаның қаншалықты тиімді екенін анықтайды. Оқушының барлық әрекеттері мен нәтижелері автоматты түрде жинақталып, талданады.

Жеке және жалпы нәтижелерді бағалау: ЖИ баланың жеке прогресін, оқу жетістіктерін және даму бағытын бағалап, нәтижелерді нақты көрсеткіштермен өлшейді.

Үздіксіз кері байланыс беру: ЖИ жүйелері оқушылар мен мұғалімдерге үздіксіз кері байланыс бере отырып, ЖОБ-тың тиімділігін арттыру үшін қажетті өзгерістерді ұсынады.

Модуль 5: . Қорытынды тестілеу және игерілген құзыреттерді бағалау

Мақсаты: Бағдарламаның барлық модулінде меңгерілген дағдылар мен білімдерді бағалау.

Міндеттері:

Оқу барысында игерілген білім мен дағдыларды тексеру.

Теориялық және практикалық тапсырмалар арқылы қатысушылардың білім деңгейін бағалау.

Бағдарлама бойынша алынған білімдердің тиімділігін тексеру.

Қысқаша мазмұны: Бұл модульде қатысушылар теориялық және практикалық тапсырмалар орындау арқылы өздерінің білім деңгейін тексереді. Қатысушылар бағдарламаны аяқтағаннан кейін өздерінің меңгерген дағдыларын көрсетуге мүмкіндік алады.

Күтілетін нәтижелер:

Қатысушылар бағдарламаның барлық аспектілері бойынша алынған білімдері мен дағдыларын тексереді.

Өздерінің кәсіби дамуын бағалап, болашақ жұмысында қолдану үшін қажетті дағдыларды меңгереді.

6. Оқу процесін ұйымдастыру

Теориялық бөлім	Мұғалімдер педагогикалық психологияның негізгі теориялары мен әдістерін меңгереді. Теориялық бөлімде психологияның негізгі ұғымдары, әдіс-тәсілдері, педагогикалық процестер мен олардың психологиялық негіздері қарастырылады.
Практикалық бөлім	Теориялық білімдер мен дағдыларды қолдану үшін практикалық тапсырмалар, жаттығулар мен тренингтер жүргізіледі. Бұл бөлімде қатысушылар нақты оқушылармен жұмыс істеу тәсілдерін үйреніп, психологиялық диагностика мен коррекциялық жұмыстарды орындау дағдыларын қалыптастырады.
Семинарлар мен тренингтер	Мұғалімдер үшін арнайы психологиялық тренингтер мен семинарлар ұйымдастырылады. Осы уақытта олар өзара тәжірибе алмасып, әртүрлі

	педагогикалық мәселелерді шешу жолдарын талқылайды.
--	---

Оқу әдістері мен тәсілдері

Лекциялар	Педагогикалық психологияның негізгі тақырыптары бойынша оқытушының түсіндіруі арқылы теориялық білім беріледі.
Семинарлар	Курс барысында семинарлар өткізіліп, тыңдаушылар теориялық білімдерін талқылап, нақты жағдайлар мен мәселелерді шешу жолдарын бірге іздестіреді.
Практикалық тренингтер	Қатысушылар психологиялық әдістемелерді, диагностикалық құралдарды, педагогикалық қарым-қатынас жасау әдістерін практикада қолданады.
Рөлдік ойындар	Рөлдік ойындар мен симуляциялар арқылы тыңдаушылар оқушылармен қарым-қатынас жасаудың әртүрлі стратегияларын зерттейді
Кейс-стадидер	Реалды өмірде кездесетін педагогикалық және психологиялық мәселелерге негізделген жағдайларды талдау арқылы тыңдаушылардың шығармашылық ойлау қабілеттері дамиды.

Бағалау жүйесі.

Ағымдағы бақылау- әрбір модуль бойынша білімді тексеру үшін ағымдағы бақылау жүргізіледі. Бұл бақылау сұрақтар мен тапсырмалар түрінде болады.

Практикалық тапсырмаларды орындау- қатысушылар курстың әр бөлімі бойынша практикалық тапсырмаларды орындап, өз дағдыларын тексереді.

Жоба қорғау- қатысушылар өздерінің жеке жобаларын немесе зерттеулерін қорғап, нәтижелерін ұсынады. Бұл жұмыста теориялық білімдері мен практикалық дағдыларын көрсетуі керек.

Қорытынды тестілеу- курстың соңында білім деңгейін анықтайтын қорытынды тестілеу жүргізіледі.

Оқу материалдары.

Негізгі әдебиет-педагогикалық психологияның негізгі теориялары мен әдістері туралы әдебиеттер, мақалалар, монографиялар.

Қосымша әдебиет- заманауи педагогикалық психологияның жаңа бағыттары мен инновациялық әдістері туралы әдебиеттер мен зерттеулер.

Электрондық ресурстар- оқу процесін қолдау үшін арнайы веб-платформалар мен электрондық оқу құралдары, бейнемазмұндар мен онлайн курстар.

Оқыту әдістемесінің ерекшеліктері.

Интерактивтілік- оқыту үдерісінде интерактивті әдістер қолданылады, мұнда тыңдаушылар белсенді қатысады, пікірталастар мен топтық жұмыстар ұйымдастырылады.

Шығармашылық тұрғыдан дамыту- қатысушылар өздерінің шығармашылық әлеуетін дамыту үшін түрлі жобалар мен тапсырмаларды орындауға ынталандырылады.

Модульді оқыту- бағдарлама бірнеше модульге бөлініп, әр модульдің тақырыбы бойынша арнайы оқу жоспары дайындалады.

Жеке жұмыс- оқушылар өз беттерімен жұмыс істеп, үй тапсырмаларын орындап, теориялық білімдерін практикамен байланыстырады.

Оқу нәтижелері мен кері байланыс.

Тыңдаушылардың нәтижелерін бағалау- курс аяқталған соң тыңдаушылардың алған білімдері мен дағдыларына нақты баға беріледі.

Кері байланыс- оқу процесінде қатысушылардан үнемі кері байланыс алынып, оқу әдістемесіне қажетті өзгерістер енгізіледі.

80 академиялық сағатқа оқытудың оқу-тақырыптық жоспары

№	Сабақтың тақырыптары	Бейнесабақтар	Өз бетінше оқу	Барлығы ак.сағ.
1	Модуль 1. Нормативті-құқықтық аспектілер және инклюзивті білім беру саласындағы жасанды интеллектінің рөлі			6
1.1	Инклюзивті білім беру саласындағы заңнамалық және нормативтік актілер		2	2
1.2	Білім берудегі инклюзияны қамтамасыз етудегі жасанды интеллекттің рөлі		2	2
1.3	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың білім беру интеграциясының заманауи тәсілдері		2	2
2	Модуль 2. Психолого-педагогикалық аспектілер және ЖИ қолдану			6
2.1	Ерекше білім беру қажеттілігі бар оқушылардың психологиялық-педагогикалық ерекшеліктерін зерттеу		2	2
2.2	Ерекше білім беру қажеттілігі бар оқушылардың психологиялық және білім беру қажеттіліктерін диагностикалау үшін ЖИ қолдану.		2	2
2.3	Ерекше білім беруді қажет ететін балалардың тиімді даму және түзету бағдарламаларын құру үшін ЖИ қолдану.		2	2
3	Модуль 3. Инновациялық ЖИ технологиялары мен инклюзивті білім беру			50

3.1	Жасанды интеллектке кіріспе және оның инклюзивті білім берудегі рөлі.		4	4
3.2	Жасанды интеллектті дамыту және даму бұзылыстарын диагностикалау мен түзетуге қолдану.		4	4
3.3	ЖИ негізінде құрылатын адаптивті оқыту платформаларын қолдану арқылы жеке оқытуды жүзеге асыру.	4	2	6
3.4	Оқу жетістіктерін бақылау және бағалау үшін ЖИ қолдану.		4	4
3.5	ЖИ көмегімен оқу материалдарын бейімдеу.		6	6
3.6	Инновациялық технологияларды дәстүрлі әдістермен біріктіру инклюзивті сыныптарда.		6	6
3.7	Педагогтар, психологтар және мамандар арасындағы арасалмақты жұмыс үшін ИИ қолдану.	4	2	6
3.8	Инклюзивті білім беруде ЖИ қолданудың этикалық аспектілері.		4	4
3.9	ЖИ көмегімен есту және көру қабілеті бұзылған балаларға арналған қолжетімді оқу материалдарын жасау.		4	4
3.10	Аутистикалық спектрдегі балаларды оқытуда ЖИ интеграциясы		6	6
	Модуль 4. ЖИ негізіндегі жеке білім беру бағдарламаларын (ЖОБ) әзірлеу			14
4.1	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар үшін жеке оқу бағдарламаларын (ЖОБ) әзірлеудің негіздері.	2	2	4
4.2	ЖОБ-ды жеке қажеттіліктерге бейімдеу үшін ЖИ қолдану.		2	2
4.3	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың оқу қажеттіліктерін талдауда ЖИ қолдану.	2	2	4
4.4	ЖОБ-ды ЖИ көмегімен жүзеге асыру: мысалдар мен практикалық ұсыныстар.		2	2
4.5	ЖОБ-ның тиімділігін бақылау және бағалау үшін ИИ қолдану.		2	2
4	Модуль 5. Қорытынды тестілеу және игерілген құзыреттерді бағалау			4
5.1	Теориялық бөлім	1	1	2
5.2	Практикалық бөлім	1	1	2
Барлығы:				80

7. Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету

Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету.

Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету - бұл курстың тиімді іске асуын қамтамасыз ету үшін қажетті барлық материалдар мен құралдардың жиынтығын қамтиды. Оқу-әдістемелік қамтамасыз ету оқу процесінің сапасын арттыруға, оқушылардың теориялық және практикалық дағдыларын қалыптастыруға бағытталған. Бұл бөлімде ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеу үшін қолданылатын оқу-әдістемелік материалдардың барлық түрлері қарастырылады.

Оқу-әдістемелік материалдар.

Оқу құралдары.

Негізгі оқулықтар - ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеу үшін арнайы оқулықтар мен оқу құралдары қажет. Бұл оқулықтар балалардың даму деңгейіне және оқу бағдарламасына сәйкес болуы тиіс.

Қосымша әдебиеттер- психологиялық және педагогикалық аспектілерді түсіну үшін қосымша әдебиеттер (монографиялар, ғылыми мақалалар, зерттеулер) ұсынылады.

Әдістемелік нұсқаулар - дефектолог-мұғалімдерге арналған әдістемелік нұсқаулар мен гайдтар, мысалы, балаларды бағалау, жеке оқу бағдарламаларын әзірлеу және коррекциялық жұмыстарды жүргізу бойынша.

Электрондық құралдар мен ресурстар

Цифрлық оқулықтар мен бағдарламалар- ерекше қажеттіліктері бар балалар үшін арнайы әзірленген цифрлық оқулықтар мен бағдарламалар оқу процесін жеңілдетуге көмектеседі. Бұл бағдарламалар оқушыларға білім беру мен дағдыларды дамытуға, сондай-ақ олардың жеке ерекшеліктерін ескеруге бағытталған.

Мультимедиялық құралдар - видео, анимациялар, дыбыстық және көрнекі материалдар, сондай-ақ басқа да мультимедиялық ресурстар балалардың оқуға деген қызығушылығын арттырып, оқу процесін тиімді ете алады.

Дидактикалық және оқу-әдістемелік құралдар

Оқу карточкалары мен таблицалар-оқу барысында балаларға арналған карточкалар, схемалар және таблицалар қолданылуы мүмкін. Олар оқу материалының визуалды түрде берілуіне көмектесіп, баланың қабылдау қабілетін жақсартады.

Практикалық тапсырмалар - ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға арналған жеке тапсырмалар мен жаттығулар. Бұл тапсырмалар оқу процесін жеңілдетеді және оқу барысында баланың белсенділігін арттырады.

Оқу бағдарламасының мазмұны

Теориялық бөлім

Теориялық оқу материалдары - бұл бөлімде педагогика, психология, коррекциялық педагогика және инклюзивті білім беру теориясының негіздері ұсынылады. Мұғалімдер осы бөлімдер арқылы арнайы білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқытудың принциптері мен әдістерін түсінеді.

Практикалық бөлім

Практикалық сабақтар - бұл бөлімде дефектолог-мұғалімдер үшін оқу материалын қолдану әдістемелері, балалардың дамуы мен оқу процесін түзету жұмыстары қамтылады. Мұғалімдер практикалық жұмыстарда балалардың жеке қажеттіліктеріне негізделген нақты түзету әдістерін үйренеді.

Іс-тәжірибелік жұмыстар мен тренингтер- мұғалімдердің практикалық дағдыларын дамыту үшін арнайы ұйымдастырылатын іс-тәжірибелік сабақтар мен тренингтер.

Диагностика және бағалау.

Диагностикалық құралдар - ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды бағалау үшін арнайы әдістемелер мен тесттер, соның ішінде психологиялық-педагогикалық диагностика тәсілдері ұсынылады.

Мониторинг - баланың оқу прогресін үздіксіз бақылау мен бағалау жүйесі. Мұнда педагог балалардың даму барысын жүйелі түрде бақылап, жеке оқу бағдарламаларын түзетуге мүмкіндік алады.

Оқу-әдістемелік құралдардың құрылымы.

Оқулықтар мен оқу құралдарының мазмұны.

Оқу құралдары курстың мақсаты мен міндеттеріне сәйкес әзірленеді. Әрбір бөлім нақты білім беру және тәрбиелеу мақсатына негізделеді, оның ішінде балалардың жеке қажеттіліктері мен даму ерекшеліктері ескеріледі. Әрбір тақырыптың соңында оқушылардың білімін тексеруге арналған сұрақтар мен тапсырмалар беріледі.

Әдістемелік материалдардың мазмұны.

Әдістемелік материалдар мұғалімдердің кәсіби құзыреттілігін арттыруға бағытталады. Әрбір әдістеме, құрал мен тәсіл баланың жеке ерекшеліктеріне сәйкес бейімделген болуы тиіс. Мұғалімдерге балалардың жеке мүмкіндіктерін ескере отырып, сабақтарды дұрыс ұйымдастыру туралы нұсқаулар беріледі.

Практикалық құралдар мен әдістемелер.

Оқу құралдары мен әдістемелер мұғалімдердің практикалық дағдыларын дамытуға және білім беру мен коррекциялық жұмысты дұрыс ұйымдастыруға көмектеседі. Оқушылардың қажеттіліктеріне сай әдістемелер мұғалімдерге балалардың даму деңгейін анықтап, оларға оңтайлы әдістерді қолдануға мүмкіндік береді.

Оқу процесінің ұйымдастырылуы және бағалау.

Бағалау құралдары.

Баланың даму прогресін бағалау үшін арнайы әдістемелер мен құралдар қолданылады. Бұл баланың оқу қабілеті, әлеуметтік бейімделуі, мотивациясы мен басқа да аспектілерін бағалауға арналған құралдар болуы мүмкін.

Жеке оқу бағдарламаларының нәтижелерін бағалау үшін оқу нәтижелерін жүйелі түрде өлшеу, бақылау және түзету жұмыстары жүргізіледі.

Үнемі бағалау және кері байланыс.

Оқу процесін тиімді ұйымдастыру үшін үнемі бағалау мен кері байланыс маңызды. Мұғалімдер балалардың даму барысын бақылап, оқу процесінің тиімділігін арттыру мақсатында қажетті түзетулер енгізеді.

Оқу-әдістемелік қамтамасыз ету бойынша ұсыныстар

Оқу құралдары мен әдістемелер тек қана теориялық білім беруге емес, сонымен қатар практикалық дағдыларды дамытуға бағытталуы керек.

Оқулықтар мен әдістемелердің мазмұны балалардың психологиялық және физиологиялық қажеттіліктеріне сәйкес болуы керек.

Оқу процесінің бағалауы мен мониторингі жүйелі түрде жүргізіліп, нәтижелері оқытудың сапасын арттыру үшін қолданылады.

8. Оқу нәтижелерін бағалау

Біліктілікті арттыру бағдарламасы шеңберінде оқыту нәтижелерін бағалау материалды игеру дәрежесін айқындау, кәсіби құзыреттілікті дамыту және қатысушылардың алған білімдері мен дағдыларын өзінің педагогикалық практикасында қолдануға дайындығын айқындау мақсатында жүргізіледі. Бағалау процесі бірнеше кезеңдерді қамтиды және әртүрлі әдістер мен критерийлерді қолданады.

Бағалаудың негізгі нысандары

Аралық тестілеу оқытудың әртүрлі кезеңдерінде материалдың игерілуін тексеру үшін бағдарлама барысында жүргізіледі. Тесттер курстың негізгі тақырыптары бойынша қатысушылардың білімін тексеретін теориялық сұрақтарды қамтиды (мысалы, инклюзивті білім беру әдістері, қатар жүретін балалармен жұмыс істеу ерекшеліктері және т.б.).

Қорытынды тестілеу курстың соңында бағдарламаны меңгерудің жалпы дәрежесін бағалау үшін өткізіледі. Бұл жазбаша емтихан немесе оқу барысында алған білімдерін жинақтайтын және жүйелейтін теориялық және практикалық сұрақтардан тұратын онлайн тест болуы мүмкін.

Жобалық жұмыс-курсқа қатысушылар бірнеше бұзушылықтары бар балаға арналған жеке білім беру жоспарын әзірлеуге байланысты жобаны әзірлейді. Жобалық жұмысты бағалау қатысушылар ұсынған шешімдерді талдауды, олардың негіздемесін, сондай-ақ жобада ұсынылған әдістер мен тәсілдерді практикалық іске асыруды қамтиды.

Шағын сабақтар (шағын іс-шаралар)-курстың әрбір тыңдаушысы инклюзивті білім беру тақырыптарына байланысты шағын сабақ немесе шағын іс-шара дайындайды және өткізеді. Мұндай сабақтарды бағалау мазмұнды бағалауды (білім беру мақсатына сәйкестігі, үйлесімділігі бар балаларға арналған материалдарды бейімдеу) және педагогикалық техниканы бағалауды (балалармен өзара әрекеттесу әдістері, бейімделген технологиялар мен материалдарды пайдалану) қамтиды.

Өзіндік жұмыс-оқыту барысында тыңдаушыларға курс тақырыбының жекелеген аспектілерін тереңдетіп зерттеуге бағытталған өзіндік жұмыс үшін тапсырмалар беріледі. Өзіндік жұмысты бағалау тапсырмаларды орындау және ұсынылған шешімдерді талдау негізінде жүзеге асырылады.

Рефлексия және өзін-өзі бағалау

Рефлексияға арналған сауалнамалар қатысушыларға білім беру тәжірибесін түсінуге, олардың білімі мен дағдыларының деңгейін бағалауға, әрі қарай даму бағыттарын анықтауға мүмкіндік береді. Рефлексия тыңдаушыларға алған білімдерін іс жүзінде қалай қолдану керектігін түсінуге көмектеседі.

Оқу процесіне қатысуды бағалау

Қатысушылардың оқу процесіне қатысуы олардың семинарларға, практикалық сабақтарға, талқылауларға және жұмыстың басқа түрлеріне белсенді қатысуы бойынша бағаланады. Бұл тыңдаушылардың алған білімдері мен дағдыларын нақты жұмыс жағдайында қолдануға дайындығын анықтау үшін маңызды.

Бағалау критерийлері:

1. Теориялық тапсырмаларды орындау сапасы-инклюзивті білім берудің негізгі ұғымдарын түсінуді, бұзушылықтардың әртүрлі формалары мен олардың ерекшеліктері туралы хабардар болуды бағалау.

2. Практикалық дайындық-тыңдаушылардың бірнеше бұзушылықтары бар балаларға бейімделген білім беру жоспарларын әзірлеу және іске асыру, мамандандырылған әдістер мен тәсілдерді қолдану қабілеті.

3. айланыс және топтық жұмыс-топта жұмыс істеу, әріптестермен қарым-қатынас жасау, тәжірибемен бөлісу және балалармен жұмыс істеудің жаңа тәсілдерін енгізу қабілетін бағалау.

4. Кәсібилік және ерекше қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеуге дайын болу-кәсіби құзыреттілікті, оның ішінде алынған білімді инклюзивті білім беру процесін ұйымдастыру үшін қолдануға дайындық деңгейін бағалау.

5. Өз тәжірибесіне талдау жасай білу және сыни ойлау-тыңдаушылардың өз тәжірибелерін талдау, олардың іс-әрекеттерін сыни тұрғыдан бағалау және білім беру процесінде жақсартуларды ұсыну қабілеті.

Қорытынды нәтижелерді бағалау:

Оқытудың қорытынды бағасы жоғарыда сипатталған барлық критерийлерді ескере отырып жүргізіледі. Бағдарламаға қатысушылар теориялық хабардарлықты ғана емес, сонымен қатар өздерінің педагогикалық практикасында инклюзивті жұмыс әдістерін енгізуге практикалық дайындығын көрсетуі керек. Барлық тесттерді сәтті тапсырса, жобалық жұмыстарды, шағын сабақтарды аяқтаса және жоғары деңгейдегі белсенділік пен өзін-өзі бағалауды көрсетсе, курс қорытындысы бойынша тыңдаушылар сертификат алады.

Оқу нәтижелерін бағалау (пайыздарды пайдалана отырып)

Бағалау нысаны	Ең жоғары балл	Салмағы (%)
1. Аралық тест	30 балл	20%
2. Қорытынды тест	40 балл	30%
3. Проектная работа	50 балл	25%
4. Шағын-сабақ(шағын-іс-шара)	30 балл	10%

5. Өзіндік жұмыс	20 баллов	10%
6. Рефлексия және өзіндік бағалау	10 балл	5%

Қорытынды нәтижелерді бағалау мысалы:

Аралық тестілеу (20%): тыңдаушы 30-дан 24 ұпай жинады (80%).

Қорытынды тестілеу (30%): тыңдаушы 40-тан 35 балл жинады (87.5%).

Жобалық жұмыс (25%): тыңдаушы 50-ден 40 балл жинады (80%).

Шағын сабақтар (10%): тыңдаушы 30-дан 25 ұпай жинады (83.3%).

Өзіндік жұмыс (10%): тыңдаушы 20-дан 15 балл жинады (75%).

Рефлексия және өзін-өзі бағалау (5%): тыңдаушы 10-нан 8 ұпай жинады (80%).

Қорытынды есеп:

1. Аралық тестілеу (20%):

$$80\% \times 20 = 16 \text{ ұпай}$$

2. Қорытынды тестілеу (30%):

$$87.5\% \times 30 = 26.25 \text{ ұпай}$$

3. Жобалық жұмыс (25%):

$$80\% \times 25 = 20 \text{ ұпай}$$

4. Шағын сабақтар (10%):

$$83.3\% \times 10 = 8.33 \text{ ұпай}$$

5. Өзіндік жұмыс (10%):

$$75\% \times 10 = 7.5 \text{ ұпай}$$

6. Рефлексия және өзін-өзі бағалау (5%):

$$80\% \times 5 = 4 \text{ ұпай}$$

Қорытынды баға:

$$\text{Жалпы балл} = 16 + 26.25 + 20 + 8.33 + 7.5 + 4 = 82.08 \text{ балл}$$

Қорытынды пайыз: 82.08%.

Рейтинг:

90% және одан жоғары-тамаша

75% - 89% - жақсы

60% — 74% - қанағаттанарлық

60% — дан аз-қанағаттанарлықсыз

Бұл мысалда тыңдаушы 82.08% жинады, бұл "жақсы"бағасына сәйкес келеді.

Білімді қайта бағалау мүмкіндіктері

Мұғалімдердің білімін қайта бағалау — олардың педагогикалық дағдыларын жетілдіру және кәсіби даму үшін маңызды құрал болып табылады. Мұғалімдерге арналған қайта бағалау жүйесі оқыту әдістерін, педагогикалық стратегиялар мен технологияларды тиімді қолдану деңгейін анықтауға мүмкіндік береді. Мұндай бағалау жүйесі мұғалімнің кәсіби дамуында кемшіліктер мен күшті жақтарын көрсетуге және олардың әдістемелік тәсілдерін жақсартуға мүмкіндік береді.

Қайта бағалаудың мүмкіндіктері ретінде түрлі әдіс-тәсілдер мен бағалау құралдары ұсынылуы мүмкін. Олар арасында бақылау сұрақтары,

мұғалімдердің өздік бағалауы, коучинг және кәсіби тренингтер, оқыту сапасын мониторингтеу, сондай-ақ тәлімгерлік жүйелері бар.

Қайта бағалау мұғалімдерге өзінің білім беру процесіндегі кемшіліктерді анықтауға және одан әрі даму үшін жаңа мақсаттар қоюға мүмкіндік береді. Бұл оларға оқушылардың білім деңгейіне және олардың қажеттіліктеріне сәйкес өз әдістемелерін жетілдіруге ықпал етеді.

Қорытынды:

Оқу нәтижелерін бағалау материалды игерудің сәттілігін анықтауға ғана емес, сонымен қатар тыңдаушылардың одан әрі кәсіби өсуі үшін бағыттарды анықтауға, сондай-ақ олардың білімді нақты білім беру практикасында практикалық қолдануға деген ынтасын арттыруға көмектеседі.

9. Курстан кейінгі қолдау

Курстан кейінгі қолдау - бұл біліктілікті арттыру бағдарламасын аяқтағаннан кейін қатысушыларға олардың кәсіби дамуын қолдау мақсатында ұсынылатын әртүрлі әдістер мен қызметтердің жиынтығы. Мұндай сүйемелдеу курстың тиімділігін арттырып, қатысушыларға теориялық білімді практикада қолдануға мүмкіндік береді. Бұл кезеңде оқу процесін жалғастыру, қосымша көмек алу және алған білімді нақты жұмыс жағдайларында қолдану маңызды.

Курстан кейінгі қолдаудың мақсаты

Кәсіби дағдыларды тұрақты түрде дамыту - курстың барысында алынған білім мен дағдыларды нығайту және оларды нақты жұмыс жағдайларында тиімді қолдану.

Практикалық қолдау көрсету - курсты аяқтағаннан кейін білім алушыларға практикалық көмек көрсету, олардың мәселелерін шешуге бағытталған ұсыныстар мен кеңестер беру.

Кері байланыс алу және өзара тәжірибе алмасу - Білім алушылардың тәжірибелерімен бөлісуге, сұрақтар мен мәселелерді талқылауға арналған жағдай жасау.

Тұрақты кәсіби өсуге ынталандыру - оқытушылар мен педагогикалық қызметкерлердің кәсіби өсуін қамтамасыз ету үшін курстан кейінгі қосымша білім беру бағдарламалары мен ресурстарды ұсыну.

Курстан кейінгі қолдаудың нәтижелері

Өзара тәжірибе алмасу және кәсіби өсу-курстан кейінгі сүйемелдеу мұғалімдердің өзара тәжірибе алмасуын және жаңа идеяларды енгізуін ынталандырады. Бұл педагогтардың кәсіби өсуіне ықпал етеді.

Кәсіби дағдылардың жетілдірілуі-курсты аяқтағаннан кейін білім алушыларға қолдау көрсету олардың кәсіби дағдыларын әрі қарай дамытуға мүмкіндік береді. Бұл, әсіресе, арнайы білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеу дағдыларын жетілдіруге бағытталған.

Білім алушылардың ынтасы мен мотивациясын арттыру-курстан кейінгі қолдау білім алушылардың кәсіби өсуге деген ынтасын арттырады, олар өз салаларында одан әрі дамуға, жаңа білім мен тәжірибе алуға

ұмтылады.

Тұрақты кәсіби қолдау-курстан кейінгі сүйемелдеу қатысушылардың жаңа әдістер мен стратегияларды меңгеруін қамтамасыз етеді, олардың кәсіби тұрғыдан үздіксіз дамуына ықпал етеді.

Осы курс тыңдаушыларын курстан кейінгі сүйемелдеуді түрлі ақпараттық-коммуникациялық құралдардың (электрондық пошта, мессенджерлер – WhatsApp, Telegram, әлеуметтік желілер – Facebook, сервистер - Google – Duo, Hangouts, Zoom және т.б.) көмегімен біліктілікті арттыру Бағдарламасын іске асыратын оқытушылар жүзеге асырады.

Оқу-әдістемелік материал интернет-платформада орналастырылады: www.center-nit.kz

Курстан кейінгі қолдау әр түрлі формада жүзеге асырылады:

- жеке және топтық консультациялар түрінде (оның ішінде бейнеконференция режимінде);
- мәтіндік және бейнематериалдарды пайдалана отырып, әдістемелік және нормативтік-құқықтық сүйемелдеу;
- әдістемелік семинарлар (вебинарлар), дөңгелек үстелдер және т. б.;
- ғылыми-практикалық конференциялар.

«Инклюзивті білім беру: ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың білім беру қажеттіліктерін бағалау және психология-педагогикалық қолдау» білім беру бағдарламасы бойынша курстан кейінгі сүйемелдеу формалары мен тәсілдері.

№	Іс-шаралар атауы	Форма	Іске асыру әдістері
1	Қазақстан Республикасында білім беруді жаңғырту жағдайында педагог-психологтың кәсіби қызметін ұйымдастыру және оның мазмұны	Ғылыми-тәжірибелік конференция	Ғалым-зерттеушілерді, мектеп тәжірибешілерін, әкімшілік органдар өкілдерін қатыстыра отырып. Жыл сайын өткізу ұсынылады
2	Қашықтықтан оқыту жағдайында педагог-психолог жұмысының ерекшеліктері	Вебинар	Әдістемелік ұсынымдар жылына 2 рет
3	Педагог-психологтың ата-аналармен жұмысы	Әдістемелік семинар	Әдістемелік ұсынымдар жылына 1 рет
4	Қашықтықтан оқыту жағдайында педагог-психологтың профилактикалық	Бірлескен жариялау	Республикалық, өңірлік БАҚ Тоқсанына 1 рет

	қызметі		
5	Жалпы білім беретін мектепте психологиялық-педагогикалық қолдау бағдарламасын әзірлеу	Бейнеконференция (онлайн-кеңес)	WhatsApp немесе ZOOM платформасы арқылы Айына 1 рет

10. Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі

1. Абдуллин, Ә. Ж. (2021). Инклюзивті білім берудің психолого-педагогикалық негіздері. Алматы: Қазақ университеті. – 250 б.
2. Әбдіқалықова, М. Б. (2020). Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқыту әдістемесі. Астана: Елшім. – 300 б.
3. Байділдаева, Г. М. (2021). Жасанды интеллекттің білім беру саласындағы қолданылуы. Алматы: Мектеп. – 280 б.
4. Дүйсенова, Ж. Қ. (2022). Инклюзивті білім беру: теория және практика. Қарағанды: ҚарМУ баспасы. – 180 б.
5. Ермакова, Л. И. (2023). Жасанды интеллект және педагогикалық инновациялар. Алматы: Атамұра. – 320 б.
6. Жұмабекова, А. Б. (2020). Ерекше қажеттіліктері бар балалардың әлеуметтік интеграциясы. Шымкент: ҚазМУ баспасы. – 220 б.
7. Иманғазина, Б. К. (2022). Жоғары білім беру жүйесінде жасанды интеллектті қолдану. Алматы: Дәуір. – 250 б.
8. Камалова, А. К. (2021). Психологиялық-педагогикалық тұрғыдан инклюзивті білім беру. Павлодар: Білім. – 300 б.
9. Кемалова, Л. А. (2023). Инклюзивті білім беру үшін әдістемелік құралдар. Алматы: Қазақ университеті. – 290 б.
10. Мәди, Р. Ә. (2021). Инклюзивті білім беру және педагогикалық технологиялар. Астана: Елшім. – 180 б.
11. Махамбетова, Ә. Т. (2022). Жасанды интеллект және психологиялық диагностикалау әдістері. Ақтөбе: Рауан. – 200 б.
12. Мұхтарова, Ж. Ж. (2023). Қазіргі білім берудегі инновациялық технологиялар. Алматы: Мектеп. – 210 б.
13. Нұрсұлтанова, Л. Қ. (2020). Жасанды интеллекттің мектеп жүйесіндегі рөлі. Шымкент: Қазақ университеті. – 240 б.
14. Омарова, З. Т. (2021). Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды қолдау. Алматы: Атамұра. – 230 б.
15. Рахимова, М. Б. (2022). Инклюзивті білім беру және ЖИ технологиялары. Алматы: ҚазМУ баспасы. – 250 б.
16. Сүлейменова, Ә. Қ. (2021). Әлеуметтік тұрғыда инклюзивті білім беру. Ақтөбе: Қарағанды университеті. – 220 б.
17. Таңатарова, Л. М. (2022). Педагогикалық технологияларды қолданудағы жасанды интеллекттің ықпалы. Алматы: Жазушы. – 260 б.
18. Тұрарова, Н. О. (2020). Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың психологиялық ерекшеліктері. Қостанай: ҚазҰПУ баспасы. – 240 б.

19. Қайратова, С. Р. (2021). Жасанды интеллекттің білім беру жүйесінде қолданылуы. Астана: Назарбаев университеті баспасы. – 210 б.

20. Құдайбергенова, Д. М. (2023). Инклюзивті білім беру мен заманауи технологиялар. Алматы: Ғылым. – 290 б.

21. Қуандықова, Ж. А. (2020). Мектеп жүйесінде ЖИ технологияларын пайдалану. Ақтөбе: Өркен. – 230 б.

22. Сүлейменова, А. К. (2022). Білім беру мен тәрбиеде инновациялық технологиялар. Астана: ҚарМУ. – 250 б.

23. Шарапова, Н. Т. (2021). Ерекше балаларды оқытуда инновациялық тәсілдер. Алматы: Қазақ университеті. – 280 б.

24. Ысқақова, С. О. (2023). Жасанды интеллект пен білім беру жүйесі. Шымкент: Мектеп. – 270 б.

25. Әкімова, Г. Қ. (2020). Инклюзивті білім беру мен инновациялық технологияларды енгізу. Алматы: Мектеп. – 310 б.

Интернет ресурстар:

1. Әділет. Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің ақпараттық-құқықтық жүйесі

2. <https://www.facebook.com/artutor.ru> / - психикалық дамуы бұзылған балаларды оқытуға және әлеуметтік бейімдеуге арналған тегін цифрлық мобильді платформа

3. http://journals.uspu.ru/index.php?option=com_content&view=categories&id=9&Itemid=104 - Арнайы білім. Ғылыми журнал

4. <https://uba.edu.kz/ru> -БІ. Алтынсарин атындағы ұлттық білім академиясы

5. <http://pedlib.ru/katalogy/katalog.php?id=4&page=1> Дефектология және логопедия бойынша ғылыми мақалалар, оқу-әдістемелік әдебиеттер

6. <http://special-edu.kz> – сайт РГУ Национальный научно-практический центр развития специального и инклюзивного образования

7. https://web.telegram.org/k/#@inclusion_kz https://web.telegram.org/k/#@inclusion_kz –Қазақстан Республикасындағы инклюзивті білім туралы ресурс